

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

16 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Guzun Ion și Catan Liliana,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către avocatul Croitor Alexei în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 februarie 2019, în cauza penală privind-l pe

*Bardier Ghenadie Xxxxx, născut la xxxxx,
originar și domiciliat în s. Xxxxx, r-nul Xxxxx.*

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. prima instanță: 10.01.2018 – 07.08.2018;*
- 2. instanța de apel: 06.02.2019 – 27.02.2019;*
- 3. instanța de recurs: 26.07.2019 – 16.10.2019.*

Asupra recursurilor în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 07.08.2018, Bardier Ghenadie a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 188 alin. (1) Cod penal, și condamnat la o pedeapsă în formă de închisoare pe un termen de 5 ani, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

În conformitate cu art. 90 Cod penal, a fost suspendată condiționat executarea pedepsei stabilite inculpatului Bardier Ghenadie pe un termen de probă de 3 ani.

În baza art. 90 alin. (6) Cod penal, lui Bardier Ghenadie i s-a stabilit următoarele obligații pe perioada de probă: să nu-și schimbe domiciliul și/sau reședința fără consimțământul organului competent.

S-a aplicat măsura preventivă - obligarea de nepărăsire a țării în privința lui Bardier

Ghenadie, până la intrarea în vigoare a sentinței, apoi se revocă.

Tot prin sentința dată, a fost respinsă solicitarea procurorului de a încasa cheltuielile judiciare suportate în prezenta cauză penală, ca fiind neîntemeiată.

A fost admisă parțial acțiunea civilă înaintată de avocatul Dumitru Josanu în interesele părții vătămate Danilcic Larisa și s-a dispus încasarea de la Bardier Ghenadie în beneficiul lui Danilcic Larisa prejudiciul material în sumă de 3 857,01 lei, prejudiciul moral în sumă de 35 000 lei și cheltuieli pentru asistență juridică în sumă de 5 000 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Bardier Ghenadie la 28.10.2017, aproximativ la orele 20 și 15 min, aflându-se pe str. Academiei 3, în mun. Chișinău, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, a atacat-o pe Danilcic Larisa, a apucat-o de păr cu o mână, apoi a început s-o lovească cu pumnii în regiunea feței și a îmbrâncit-o la pământ, unde din nou a început să o lovească în regiunea feței și i cerea banii, cauzându-i, conform raportului de expertiză nr. 2546/D din 07 decembrie 2017, cet. Danilcic Larisa, traumatism cranio - cerebral închis manifestat prin comoție cerebrală, echimoze și excoriații la nivelul feței, care au putut fi cauzate în rezultatul acțiunilor traumatice a unui obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate, ce condiționează dereglare de scurtă durată și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare ușoară.

Tot el, a scos portmoneul din buzunarul stâng al scurtei de culoare cafenie, în care se aflau mijloace bănești în sumă de 100 de lei, un card bancar "Moldincombank", un card "ProCreditBank" și un card "Alfabank", după care a părăsit locul comiterii infracțiunii, cauzându-i părții vătămate o daună materială.

Astfel, prin acțiunile sale, instanța de fond a reținut că Bardier Ghenadie a comis infracțiunea prevăzută de art. 188 alin. (1) Cod penal, individualizată prin „*tâlhărie, adică atacul săvârșit asupra persoanei în scopul sustragerii bunurilor, însoțit de violență periculoasă pentru viața sau sănătatea persoanei agresate.*”

3. Sentința a fost atacată cu apeluei de către:

3.1. Procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Centru, Casian Cornel, prin care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul Bardier Ghenadie să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii, prevăzute de art. 188 alin. (2) lit. e), f) Cod penal, și condamnat la o pedeapsă în formă de închisoare pe un termen de 9 ani, fără amendă, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

De asemenea, procurorul a solicitat de a se încasa de la inculpat cheltuielile de

judecată în mărime de 320 lei, suportate pentru efectuarea raportului de expertiză judiciară.

În motivarea apelului procurorul a invocat următoarele:

- instanța de judecată la recalificarea acțiunilor inculpatului Berdier Ghenadie din prevederile art. 188 alin. (2) lit. e), f) Cod penal în prevederile art. 188 alin. (1) Cod penal, a invocat că în ședințele de judecată nu s-a constatat că în timpul comiterii infracțiunii, inculpatul nu a avut și a aplicat careva arme asupra sa, acest fapt fiind dovedit prin procesul-verbal de reținere a acestuia, totodată, la momentul întocmirii procesului verbal despre săvârșirea sau pregătirea de săvârșire a unei infracțiuni victima nu a indicat despre faptul aplicării armei de către inculpat. La achitarea lui Berdier Ghenadie privind comiterea infracțiunii prevăzute de art. 188 alin. (2) lit. e), f) CP, instanța a reținut că vinovăția acestuia pe acest capăt de acuzare n-a fost dovedit;

- în scopul demonstrării vinovăției inculpatului Berdier Ghenadie de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 188 alin. (2) lit. e), f) CP, precum și stabilirea adevărului pe acest caz, în cadrul urmăririi penale au fost acumulate suficiente probe pentru a-i acuza de faptele expuse, probe care ulterior au și fost examinate și cercetate în cadrul ședinței de judecată publice, în care și-au găsit confirmare și urmau a fi apreciate de către instanța de judecată ca incontestabile și puse la baza unei sentințe de condamnare a inculpatului în baza acestor norme juridice;

- instanța de judecată stabilindu-i inculpatului pedeapsa nu a ținut cont de circumstanțele comiterii infracțiunii, atitudinea criminală a inculpatului față de consecințele comiterii infracțiunii și eventualele consecințe. Pedeapsa aplicată de instanța de judecată nefiind adecvată faptelor și pericolului social al acesteia. La stabilirea pedepsei instanța greșit a individualizat pedeapsa aplicată, neluând în considerație gravitatea infracțiunii! comise, nu s-a luat în vedere acțiunile acestuia în timpul comiterii infracțiunii, cinismul de care au dat dovadă pe parcursul comiterii infracțiunii incriminate. Cele menționate mai sus, duc la concluzia, că pedeapsa aplicată inculpatului este prea blândă, iar pedeapsa non privativă de libertate aplicate față de inculpat nu-și va atinge scopul de reeducare și corectare a acestuia;

- la fel, analizând sentința pronunțată în privința inculpatului, se concluzionează că sentința este ilegală și în ceia ce privește refuzul în satisfacerea solicitării acuzatorului de stat de a incasa de la inculpat cheltuielile judiciare în mărime de 320 lei suportate pentru efectuare expertizei judiciare, or, efectuarea cheltuielilor judiciare într-o cauză penală este provocată de săvârșirea unei infracțiuni, care impune desfășurarea urmăririi și a judecării

cauze: pentru aplicarea legii penale celui ce a comis-o; ca urmare, cheltuielile judiciare, imputabile inculpatului condamnat pentru săvârșirea infracțiunii, temeiul juridic fiind vinovăția infracțională, deoarece fără săvârșirea infracțiunii astfel de cheltuieli nu s-ar fi efectuat. Obligația inculpatului de a suporta cheltuielile judiciare este principală integrală, întrucât săvârșirea unei infracțiuni atrage în mod inevitabil desfășurare urmării penale și a judecării cauzei, pentru a i se aplica pedeapsa infractorului obligația de a suporta cheltuielile judiciare îi revine în principal acestuia, chiar dacă partea vătămată și partea civilă au determinat, prin cererile lor, producerea unor cheltuieli; de asemenea, obligația de a suporta cheltuielile judiciare este integrală incluzând toate cheltuielile necesare pentru pronunțarea unei hotărâri de condamnare de către prima instanță.

3.2. Inculpatul Bardier Ghenadie și avocatul acestuia, Croitor Alexei, prin care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul Bardier Ghenadie să fie achitat, din motivul că în acțiunile acestuia lipsește componenta de infracțiune.

În motivarea apelului, avocatul a indicat următoarele:

- nici la etapa urmării penale, nici în cadrul judecării cauzei în instanța de judecată, procurorul n-a prezentat probe care ar dovedi că anume inculpatul a săvârșit atacul asupra părții vătămate. Cu atât mai mult nici n-a fost probat scopul de a sustrage bunurile părții vătămate, nici gradul violenței aplicate ca fiind periculoasă pentru viața sau sănătatea persoanei agresate;

- declarațiile date de partea vătămată la etapa urmării penale și în cadrul cercetării judecătorești, diferă. Astfel, la momentul întocmirii procesului-verbal de sesizare despre săvârșirea infracțiunii din 28.10.2017, partea vătămată nu a comunicat despre faptul aplicării de către inculpat a armei pentru comiterea infracțiunii. Ulterior, aceasta fiind audiată în calitate de parte vătămată a invocat că inculpatul i-a pus la frunte o armă/brichetă, care se aseamăna cu arma de foc. Totodată, partea vătămată fiind audiată în cadrul ședinței de judecată, a indicat că inculpatul i-a pus în frunte un obiect din metal, dar nu a comunicat că a perceput obiectul dat ca fiind o armă reală;

- în cadrul cercetării judecătorești s-a constatat că în procesul depistării și reținerii inculpatului la fața locului, nu au fost depistate careva obiecte asemănătoare cu arma, fapt confirmat prin procesul-verbal de cercetare la fața locului din 28.10.2017;

- instanța l-a condamnat pe inculpat, bazându-se în exclusivitate pe declarațiile părții vătămate și raportul de expertiză judiciară nr. 2546/D din 07.12.2017, prin care s-au stabilit vătămări ușoare a sănătății părții vătămate, însă, nu s-a făcut o legătură cauzală

între aceste vătămări și persoana inculpatului. Conform declarațiilor părții vătămate în timp ce inculpatul o lovea cu capul de pământ, iar cu a doua mână a încercat să-i astupe gura, partea vătămată l-a mușcat pe inculpat de mână. Luînd în considerare gravitatea loviturilor aplicate, cum susține partea vătămată, pe mâinile inculpatului urmau să fie urme a loviturilor aplicate, și urmele lăsate de mușcătură. Acuzarea n-a asigurat astfel de probe;

- chiar organul de urmărire penală nu era sigur care infracțiune s-a comis și dacă persoana reținută Bardier Ghenadie este autorul acesteia.

Din declarațiile părții vătămate momentul atacului a fost surprins de o femeie din casă lângă parc, care a strigat. Organul de poliție nici n-a încercat să depisteze acest martor. Mai mult ca atât, n-au fost depistate nici obiectul sub forma armei, nici bunurile sustrase, deși poliția a venit la un timp foarte scurt la locul faptei. Doar ulterior peste câteva zile a fost contactată fiica părții vătămate de o persoană de pe rețele de socializare care a găsit aceste bunuri sustrase. Partea vătămată a dat declarații contradicții în privința conținutului portmoneului și sumele de bani sustrase;

- prin expresiile instanței din sentință - nerecunoașterea vinovăției de către inculpat instanța o apreciază ca o metodă de apărare; din conținutul susținerilor verbale ale avocatului, nu se desprinde careva motiv de natura juridică, în baza căruia instanța să constate lipsa vinovăției inculpatului - contravine principiului prezumției nevinovăției.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 februarie 2019, au fost respinse, ca nefondate, apelurile declarate de către inculpatul Bardier V. și avocatul acestuia, Croitor Al.

Admis apelul declarat de către procuror, sentința casată total și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

Bardier Ghenadie a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 188 alin. (2) lit. e), f) Cod penal, și aplicată o pedeapsă în formă de închisoare pe un termen de 9 (nouă) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

S-a dispus încasarea din contul lui Bardier Ghenadie, în beneficiul părții vătămate Danilciuc Larisa, prejudiciul material în mărime de 3 857, 01 lei, prejudiciul moral în mărime de 35 000 lei și cheltuielile de judecată în mărime de 7 500 lei, în total suma de 46 357, 01 lei, în rest, acțiunea civilă a fost respinsă ca fiind nefondată.

4.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a menționat următoarele:

Referitor la apelul declarat de procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Centru, Casian Cornel

Instanța de apel , audiind părțile, verificând probele administrate la urmărirea penală, care au fost verificate în instanța de fond, a considerat, că la pronunțarea sentinței, instanța de fond nu a ținut cont de prevederile art. 101 alin. (1), art. 384 alin. (3), art. 385 alin. (1) Cod de procedură penală.

Mai mult, instanța de apel a considerat, că prima instanță nu a dat o apreciere cuvenită prevederilor legale ce guvernează speța dedusă judecății, or, instanța a reținut din totalitatea de probe administrate de instanța de fond și verificate în apel, fiind apreciate, cu respectarea prevederilor art. 27, 99-101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței și veridicități, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Astfel, instanța de apel a constatat următoarea stare de fapt:

Bardier Ghenadie la 28.10.2017, aproximativ la orele 20 și 15 min, aflându-se pe str. Academiei 3, în mun. Chișinău, urmărind scopul sustragerii bunurilor alte persoane, a atacat-o pe Danilcic Larisa, a apucat-o de păr cu o mână, iar în cealaltă mână avea o brichetă asemănătoare unei arme de foc sub forma unui pistol, pe care l-a pus la fruntea părții vătămate, apoi a început să o lovească cu pumnii în regiunea feței și a îmbrâncit-o la pământ, unde din nou a început să o lovească în regiunea feței și-i cerea banii, cauzându-i, conform raportului de expertiză nr. 2546/D din 07 decembrie 2017, cet. Danilcic Larisa, traumatism cranio-cerebral închis manifestat prin comoție cerebrală, echimoze și excoriații la nivelul feței, care au putut fi cauzate în rezultatul acțiunilor traumatice a unui obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate, ce condiționează dereglare de scurtă durată și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare ușoară.

Tot el, a scos portmoneul din buzunarul stâng al scurtei de culoare cafenie, în care se aflau mijloace bănești în sumă de 100 de lei, un card bancar "Moldincombank", un card "ProCreditBank" și un card "Alfabank", după care a părăsit locul comiterii infracțiunii, cauzându-i părții vătămate o daună materială.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, Bardier Ghenadie a comis infracțiunea prevăzută de art. 188 alin. (2) lit. e), f) Cod penal, individualizată prin: „*tâlhărie, adică atacul săvârșit asupra persoanei în scopul sustragerii bunurilor, însoțită de violență periculoasă pentru viața sau sănătatea persoanei agresate ori de amenințare cu aplicarea unei asemenea violenței, săvârșită cu aplicarea armei sau altor obiecte folosite în calitate de armă, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*”

Examenând probatoriul administrat, instanța de apel a considerat dovedită în afara dubiilor rezonabile vina inculpatului Bardier Ghenadie și pe deplin prin următoarea sistemă de probe pertinente, concludente, utile și veridice, care coroborează între ele, cum

ar fi: declarațiile părții vătămate Danilcic Larisa; declarațiile martorilor Izbaș Serghei, Danilciuc Ecaterina, Morari Nicolai; probele materiale anexate la dosarul penal: informația 902 nr. 17601, procesul-verhal de cercetare la fața locului din 28.10.2017 și tabelul fotografic, procesul-verhal nr. 5571 al examinării medicale de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și naturii ei din 29.10.2017, potrivit căruia s-a constatat la Bardier Ghendie stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, procesul-verhal de ridicare din 30.10.2017, prin care se confirmă ridicare de la Danilciuc Ecaterina portmoneu, procesul-verbal de examinare a obiectelor din 30.10.2017, obiectul examinării constituind portmoneul din piele de culoare cafenie, procesul-verbal de verificare a declarațiilor la locul infracțiunii din 14.11.2017, unde partea vătămată Danilciuc Larisa a relatat în ce circumstanțe a fost atacată, raportul de expertiză judiciară nr. 2546/D din 07.12.2017.

Analizând aceste probe, cercetându-le prin prisma rigorilor de drept, instanța de apel a considerat că acestea din urmă demonstrează indubitabil vinovăția inculpatului Bardier Ghenadie de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 188 alin. (2) lit. e), f) Cod penal, iar în contextul dat, instanța de fond a făcut o apreciere eronată a probatoriului administrat, ajungând în mod pripit la concluzia că fapta lui Bardier Ghenadie întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art. 188 alin. (1) Cod penal.

Instanța de apel a reținut că de fapt și de drept obiectul juridic și-a găsit confirmare integral, datorită relatării părții vătămate care a descris circumstanțele în care a fost atacată nemijlocit de către inculpatul Bardier Ghenadie.

Așa fiind, instanța de apel a reținut că partea vătămată Danilcic Larisa în cadrul cercetării judecătorești a comunicat că, la data de 28.10.2017, ora 20:00, a mers de la magazinul pe str. Dokucaev, traversa scuarul care era iluminat foarte bine, pe str. Academiei înaintea doamnei mergea un bărbat, care este inculpatul, acesta striga unei persoane care mergea înaintea lui și nu-i răspundea nimic. Ulterior, inculpatul s-a întors brusc și s-a îndreptat spre aceasta, la ce ea s-a ferit într-o parte, s-a speriat și a traversat strada, iar inculpatul mergea paralel cu ea, ulterior i-a tăiat calea, în acel moment inculpatul a apucat-o de păr și cu altă mână i-a pus în frunte un obiect din metal solicitând bani cu cuvinte necenzurate. Ea a început să strige la inculpat, care o înjura, dar acesta a pus-o la pământ și a lovit-o cu capul de pământ, iar cu a doua mână a încercat să-i astupe gura. Într-un moment l-a mușcat pe inculpat de mână, dar el a continuat să o lovească, la ce i-a comunicat că să ia banii și să o lase în pace. Inculpatul a luat banii din scurtă și încă o dată a lovit-o cu piciorul în regiunea bazinului și a fugit.

Ulterior, Danilcic Larisa a ieșit pe strada plângând, fiind cu fața în sânge, de ea s-a apropiat un tânăr, care a întrebat-o ce s-a întâmplat și imediat a chemat poliția.

Aici, instanța de apel a reținut că acțiunile inculpatului nu s-au limitat doar cu cele menționate supra, dar acesta a continuat acțiunile sale criminale, astfel, partea vătămată Danilcic Larisa a declarat că, dânsa a comunicat prin telefon polițiștilor ce s-a întâmplat, în acel moment din nou a apărut inculpatul Bardier Ghenadie, care avea asupra sa un obiect din metal, s-a apropiat de băiat și l-a întrebat de ce sună la poliție, după care tânărul a folosit în privința inculpatului gaz lacrimogen pe care îl avea asupra sa. Inculpatul a început să lovească cu piciorul un automobil parcat, în timpul dat a venit poliția și l-a luat pe inculpat.

Cele declarate de partea vătămată sunt susținute prin declarațiile martorului Morari Nicolai, care în ședința de judecată, a relatat că, la data de 30.10.2017 în timp ce se afla în parc, de acesta s-a apropiat o doamnă pe nume Larisa, care l-a rugat să cheme poliția, comunicându-i că a fost atacată de o persoană, care i-a furat portmoneul. Aceasta a indicat în adresa unei persoane de gen masculin, comunicând că anume el a atacat-o, persoana dată se afla la o distanță de aproximativ 10 metri vizual. A apelat la poliție, unde a comunicat tot ce i-a spus doamna, după care i-a transmis receptorul părții vătămate. În timpul discuției, persoana pe care a indicat-o doamna a început să se apropie de acesta. Când el s-a apropiat l-a întrebat de ce a procedat așa, la ce acesta i-a răspuns cu cuvinte necenzurate, l-a amenințat cu aplicarea forței. În timpul discuției cu Bardier Ghenadie, a atras atenția că ținea ceva în mână după spate. Bardier Ghenadie a încercat să se apropie de el. Această situație cu amenințări a durat aproximativ 2-3 minute. După care a observat că Bardier Ghenadie a scos ceva din spate și cu altă mână a încercat să-l apuce. A apreciat acest lucru ca un risc de a fi atacat, și a aplicat în privința lui Bardier Ghenadie spray lacrimogen. După aceasta a observat în mână un obiect, care i s-a părut ca un pistol.

În acest context, instanța de apel a reținut, că în acțiunile inculpatului Bardier Ghenadie este prezentă acțiunea principală prevăzută la infracțiune de tâlhărie, manifestată prin sustragere în formă deschisă a bunurilor părții vătămate Danilcic Larisa, or, acesta din urmă a menționat că, în timp ce inculpatul a continuat să o lovească, ea i-a comunicat că să ia banii și să o lase în pace, fapt ce și a făcut făptuitorul, acesta a luat banii din scurtă și încă o dată a lovit-o cu piciorul în regiunea bazinului și a fugit.

La fel, partea vătămată a menționat că în momentul atacului aceasta avea un portmoneu procurat dintr-un magazin din Turcia, în orașul Belek la prețul de 200 de dolari, în care avea 200-300 lei.

În acest sens, instanța de apel a ținut cont de declarațiile martorului Danilciuc Ecaterina care fiind audiat în instanța de fond, a relatat că, este fiica părții vătămate, iar a doua zi, după incident, pe Facebook a fost plasat un mesaj, precum că a fost găsit un portmoneu cu documente și carduri bancare pe numele mamei, acolo se mai afla și o anumită sumă de bani. Prin rețele sociale, Danilciuc Ecaterina a făcut legătura cu persoana care a plasat mesajul, i-a spus că portmoneul îi aparține mamei sale, i-a explicat situația și l-a întrebat cum poate lua portmoneul. Tot în acea zi, a luat portmoneul, în care erau aproximativ 100 de lei, după care a sunat ofițerului de urmărire penală și i-a comunicat unde a fost găsit portmoneul.

Astfel, prin procesul-verbal de ridicare din 30.10.2017, a fost dispusă ridicarea de la Danilciuc Ecaterina a portmoneului, iar acesta fiind examinat, s-a stabilit că portmoneul din piele de culoare cafenie, îi aparține părții vătămate Danilciuc Larisa, or, conform fototabelului, s-a constatat că cardurile bancare aflate în acest portmoneu, sunt pe numele lui Danilciuc Larisa.

De continuare, instanța de apel a ținut necesar să remarce și că în acțiunile inculpatului Bardier Ghenadie este prezentă și acțiunea adiacentă, prevăzută la infracțiunea de tâlhărie, manifestată prin însoțire în mod alternativ a violenței periculoase pentru viața sau sănătatea persoanei agresate și/sau amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe.

În acest sens, pe lângă declarațiile părții vătămate care a menționat că inculpatul a apucat-o de păr, a pus-o la pământ și a lovit-o cu capul de pământ, iar cu a doua mână a încercat să-i astupe gura, apoi a lovit-o cu piciorul în regiunea bazinului, faptul cauzării leziunilor corporale, s-a confirmat și prin raportul de expertiză judiciară nr. 2546/D din 07.12.2017, potrivit căruia la Danilciuc Larisa s-a constatat traumatism cranio-cerebral închis manifestat prin comoție cerebrală, echimoze și excoriații la nivelul feței, care au putut fi cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate, condiționează dereglarea sănătății de scurtă durată și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare ușoară.

Cu privire la circumstanța agravanta „cu aplicarea armei sau altor obiecte folosite în calitate de armă”, în acest sens, instanța de apel a considerat, că instanța de fond pripit a conchis lipsa acestei circumstanțe în acțiunile inculpatului Bardier Ghenadie, or, deși în cadrul depistării și reținerii inculpatului Bardier Ghenadie, precum și la fața locului, nu au fost depistate careva obiecte asemănătoare cu arma, acest fapt nu poate fi pus la baza recalificării acțiunilor inculpatului și unei condamnări a lui Bardier Ghenadie în baza art.

188 alin. (1) Cod penal.

Or, în cadrul cercetării judecătorești, s-a constatat cu certitudine că, inculpatul Bardier Ghenadie a folosit în acțiune de atac asupra părții vătămate, brichetă în formă de pistol, fapt confirmat de partea vătămată Danilcic Larisa, care a relatat că în acel moment când inculpatul apucată-o de păr, cu altă mână i-a pus în frunte un obiect din metal. Obiectul din metal pe care inculpatul îl avea în mână, era asemănător cu un pistol, ținea acest obiect la frunte și ea și-a dat seamă că este un pistol. Ea a observat un obiect din metal, după ce a pus-o la pământ și a lovit-o peste cap cu piciorul, l-a mușcat de degetul mâinii, fapt pentru care inculpatul a lovit-o cu pumnul în ochi.

La fel, prezența obiectului folosit în calitate de armă, instanța de apel a reținut că faptul dat se confirmă și prin declarațiile martorului Morari Nicolai, care a relatat că, în timpul discuției cu Bardier Ghenadie, a atras atenția că ținea ceva în mână după spate. După care a observat că Bardier Ghenadie a scos ceva din spate și cu altă mână a încercat să-l apuce. A apreciat acest lucru ca un risc de a fi atacat, și a aplicat în privința lui Bardier Ghenadie spray lacrimogen. După aceasta a observat în mână un obiect, care i s-a părut ca un pistol. Când a utilizat spray lacrimogen, inculpatul avea obiectul în mână.

La caz, nu au putut fi reținute afirmațiile avocatului precum că este imposibil să nu fi găsit brichetă în formă de pistol, deoarece de la atacul până la reținerea inculpatului, n-a trecut mult timp. Or, în acest sens, deși într-adevăr nu a fost depistat obiectul folosit de către inculpat în calitate de armă sub formă de pistol, care de fapt era o brichetă în formă de pistol, fapt confirmat atât prin procesul-verbal de reținere a inculpatului, cât și prin procesul-verbal de cercetare la fața locului din 28.10.2017, faptul dat nu constituie un temei de excluderea calificativul „cu aplicarea armei sau altor obiecte folosite în calitate de armă” din acțiunile inculpatului, în situația în care, potrivit declarațiilor martorului Izbaș Serghei a rezultat că, în ziua cu pricina, în timp ce au servit băuturi alcoolice, Bardier Ghenadie avea asupra sa pistolul-brichetă în buzunar, dar aceasta era fără gaz, el scotea din buzunar acea brichetă și o ținea în mână.

Mai mult ca atât, martorul în cauză a mai declarat că înainte de acea zi, el a mai consumat băuturi alcoolice cu inculpatul și în stare de ebrietate el se comportă normal, dar poate să vorbească mai mult, a menționat că inculpatul are unele înclinări la beție, câte o dată nu își dea seama ce face sau ce vorbește, dar acte de violență nu a văzut din partea acestuia. Bricheta nu era mare, era din plastic și lucea. Pistol real a văzut, iar această brichetă este o versiune mai mică decât originalul, dar seamănă cu un pistol de jucărie. Bricheta/pistol era de culoare aurie sau argintie.

Faptul că inculpatul Bardier Ghenadie era în stare de ebrietate s-a confirmat prin procesul-verbal nr. 5571 al examinării medicale de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și naturii ei din 29.10.2017, potrivit căruia s-a constatat la Bardier Ghendie stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat.

Astfel, în circumstanțele menționate, instanța de apel a conchis, că prin declarațiile, atât ale părții vătămate Danilcic Larisa, precum și a martorilor Morari Nicolai și Izbaș Serghei s-a confirmat cu certitudine că inculpatul Bardier Ghenadie, fiind în stare de ebrietate, în seara zilei de 28.10.2017, avea la el obiectul pe care la folosit în calitate de armă în momentul comiterii atacului tâlhăresc, anume bricheta în formă de pistol.

Or, acțiunile inculpatului întrunind calificativul amenințării de aplicare a violenței cu aplicarea obiectului folosit în calitate de armă, partea vătămată Danilcic Larisa perceput amenințarea ca reală pentru viața și sănătatea sa.

De asemenea, s-a confirmat și agravanta „cu cauzarea de daune în proporții considerabile”, deoarece bunul sustras de la partea vătămată, anume portmoneu cu carduri bancare și bani, constituie pentru ultima o daună materială considerabilă, având în vedere că ultima este pensionară și în afară de pensia pentru limita de vârstă, nu mai dispune de alte venituri, mai mult ca atât, deși în cadrul urmăririi penale, acesta la depune plîngerii la poliție a estimat portmoneul în suma de 1300 lei, în cadrul ședinței instanței de apel, partea vătămată a menționat are o pensie doar în mărime de 4 000 lei, alte venituri nu are.

Instanța de apel a menționat că în speță, a fost dovedită integral prezența în acțiunile inculpatului a laturii subiective, or, acesta a sustras în mod deschis bunurile părții vătămate, cu aplicarea violenței periculoase pentru viața și sănătatea persoanei agresate și de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violenței, săvârșită cu aplicarea armei sau altor obiecte folosite în calitate de armă, cu cauzarea de daune în proporții considerabile, anume în scop de cupiditate, în situația în care anume din declarațiile părții vătămate Danilcic Larisa, a rezultat că acesta, în momentul când inculpatul a apucat-o de păr, iar cu altă mână i-a pus în frunte un obiect din metal, acesta a solicitat bani cu cuvinte necenzurate.

Astfel, instanța de apel a notat că la caz, circumstanțele enunțate mai sus arată clar și fără echivoc, că acțiunile inculpatului Bardier Ghenadie sânt specifice anume faptei prevăzute la art. 188 alin. (2) lit.e), f) Cod penal, și nicidecum faptei prevăzute la art. 188 alin. (1) Cod penal, or, concluzia abordată de către instanța de fond, este axată în cea mai mare parte pe o opinie subiectivă și pripită.

Este absolut neîntemeiată afirmația avocatului precum că, nici la etapa urmăririi penale, nici în cadrul judecării cauzei în instanța de judecată, procurorul n-a prezentat probe care ar dovedi că anume inculpatul a săvârșit atacul asupra părții vătămate, or, infracțiunea de tâlhărie a fost dovedit prin declarațiile părții vătămate Danilcic Larisa, care a indicat direct la inculpat ca la persoana care a atacat-o și i-a aplicat lovituri, cu aplicarea armei/brichetei în formă de pistol, pe care ultima a și apreciat-o la momentul faptei ca armă reală, or, în cadrul ședinței instanței de fond, acesta a menționat că locul comiterii faptei era iluminat foarte bine și ea a reținut fața inculpatului, indicând că persoana care a atacat-o era îmbrăcată în scrută, costum și într-o cămașă nu de culoarea albă.

Mai mult ca atât, faptul comiterii faptei ilegale s-a mai confirmat și prin declarațiile martorilor audiați, precum și a probelor scrise, care coroborează între ele, iar în fine, au demonstrat incontestabil săvârșirea de către Bardier Ghenadie a infracțiunii prevăzute de art. 188 alin. (2) lit. e), f) Cod penal.

Faptul că la momentul întocmirii procesului-verbal de sesizare despre săvârșirea infracțiunii din 28.10.2017, partea vătămată nu a comunicat despre faptul aplicării de către inculpat a armei pentru comiterea infracțiunii, instanța de apel a apreciat aceasta ca fiind o omisiune, or, circumstanțele detaliate partea vătămată li-a expus în procesul-verbal de audiere a părții vătămate din 28.10.2017.

Nu a putut fi reținută nici afirmația avocatului precum că, partea vătămată fiind audiată în cadrul ședinței de judecată, a indicat că inculpatul i-a pus în frunte un obiect din metal, dar nu a comunicat că a perceput obiectul dat ca fiind o armă reală, or, faptul dat nu corespunde adevărului, în situația în care, fiind audiată în cadrul urmăririi penale, se atestă că partea vătămată a indicat că când inculpatul a pus la frunte arma, acesta s-a speriat.

Referitor la acuzatorul de stat precum că nu a asigurat probe cu privire la faptul că pe mâinile inculpatului urmau să fie urme lăsate de mușcătura pretinsă de partea vătămată, în acest sens, instanța de apel nu a considerat circumstanța dată atât de importantă, în situația în care declarațiile părții vătămate, a martorilor audiați coroborează cu probele scrise, iar toate acestea confirmă vinovăția inculpatului.

Nu constituie un temei de achitare a inculpatului și faptul că, partea vătămată a dat declarații contradictorii în privința conținutului portmoneului și sumele de bani sustrase, or, aceasta în cadrul cercetării judecătorești, a indicat că nu ține minte câți bani exact a avut în portmoneu, deoarece face achitățile prin card, însă cert este că i-a fost sustras

portmoneul care valorează 1300 lei, care a fost procurat cu 200 Euro de partea vătămată în Turcia și banii 170 lei.

Cu referire la stabilirea și individualizarea instanța de apel a menționat că, circumstanțe ce atenuază sau agravează răspunderea penală, conform art. 76 și 77 Cod penal, în privința lui Bardier Ghenadie, nu a reținut.

Instanța de apel la individualizarea, stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului Bardier Ghenadie Valeriu a ținut cont de prevederile art. 6, 7, 16, 61, 75, 76, 77, 78 Cod penal, de gravitatea infracțiunii săvârșite, care se atribuie la categoria infracțiunii grave prin prisma prevederilor art. 16 Cod penal, de faptul că infracțiunea a fost săvârșită din intenție, de personalitatea inculpatului, care anterior nu a fost condamnat, nu este încadrat în câmpul muncii, nu se află la evidența medicului narcolog sau psihiatru.

Așa dar, instanța de apel, efectuând o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatului, urmărind în acest sens comportamentul lui în viața socială, precum și cel din înainte și după săvârșirea infracțiunii incriminate, a considerat că în coraport cu fapta comisă, urmările prejudiciabile ale faptei și personalitatea inculpatului, a constatat că corijarea și reeducarea acestuia este posibilă doar cu aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 9 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, în conformitate cu prevederile art. 72 alin. (3) Cod penal.

De continuare, în cadrul procesului penal, partea vătămată Danilcic Larisa a înaintat acțiune civilă, prin care a solicitat încasarea de la inculpatul Bardier Ghenadie în beneficiul său a prejudiciului material în sumă de 3857, 01 lei, prejudiciul moral în sumă de 50 000 lei, precum și cheltuieli legate de asistență juridică în sumă de 5 000 lei.

În cadrul ședinței Curții de Apel Chișinău, avocatul părții vătămate Josanu Dumitru a solicitat încasarea din contul lui Bardier Ghenadie în beneficiul lui Danilcic Larisa, cheltuieli de judecată în suma de 2 500 lei, suportate în legătură cu examinarea apelului inculpatului.

În conformitate cu art. 219 Cod de procedură penală, acțiunea civilă în procesul penal se intentează prin depunerea unei cereri, adresate procurorului sau instanței de judecată, de către persoanele fizice sau juridice cărora le-au fost cauzate prejudicii materiale sau morale nemijlocit prin fapta (acțiunea sau inacțiunea) interzisă de legea penală sau în legătură cu săvârșirea acesteia.

Instanța de apel a subliniat că în baza art. 387 Cod de procedură penală, prima instanță urma odată cu pronunțarea sentinței de condamnare, apreciind dacă sunt

dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, este obligată să admită acțiunea civilă, în total sau parțial, ori să o respingă și doar alin. (3) stipulând excepția - în cazuri excepționale când, pentru a stabili exact suma despăgubirilor convenite părții civile, ar trebui amânată judecarea cauzei, instanța poate să admită, în principiu, acțiunea civilă, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă.

În baza normelor de drept menționate, instanța de apel a considerat că, acțiunea civilă este întemeiată și justificată în partea privind încasarea prejudiciului moral, ținând cont de faptul că prin infracțiunea săvârșită, inculpatul i-a cauzat părții vătămate Danilcic Larisa, conform raportului de expertiză judiciară nr. 2546/D din 07.12.2017, vătămări ușoare, în rezultatul cărora a determinat supunerea părții vătămate la suferințe fizice și psihice, or, la caz s-a atestat un raport direct de cauzalitate între activitatea infracțională descrisă și prejudiciul nepatrimonial suportat de partea vătămată, iar legea penală prevede expres dreptul persoanei căreia i-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin acțiunile interzise de legea penală de a înainta o acțiune civilă privitor la încasarea prejudiciului moral cauzat prin infracțiune, iar prin prisma prevederilor art. 616 alin. (2) Cod civil, în cazul vătămării integrității corporale sau al altei vătămări a sănătății, precum și în cazul privațiunii ilegale de libertate, cel vătămat poate cere și pentru prejudiciul nepatrimonial o despăgubire în bani, stabilită în baza unei aprecieri conforme principiilor echității.

Reieșind din circumstanțele cauzei, instanța de apel a considerat necesar de a dispune încasarea sumei de 35 000 lei în beneficiul lui Danilcic Larisa, din contul inculpatului Bardier Ghenadie, având în vedere că această sumă este suficientă pentru a acoperi suferințele morale cauzate părții vătămate, or, instanța de apel a ținut cont de gravitatea cauzării suferințelor psihice și fizice a persoanei traumatate, de impactul incidentului asupra sănătății părții vătămate, precum și de faptul că părții vătămate Danilcic Larisa i-au fost cauzate vătămări corporale ușoare.

Referitor la prejudiciul material, instanța de apel a ținut să remarce faptul că în acest sens, partea vătămată a prezentat probe concludente și pertinente ce atestă cheltuielile efectuate în perioada tratamentului în urma săvârșirii infracțiunii de către inculpat, astfel, a dispus încasarea din contul lui Bardier Ghenadie suma de 3857, 01 lei, cu titlul de prejudiciul material.

Instanța de apel nu a pus la dubii bonurile de plată prezentate de partea vătămate ca confirmare a cheltuielilor suportate în rezultatul infracțiunii comise, de vreme ce acestea sunt însoțite de prescripții medicale, iar polița de asigurare a persoanei nu acoperă toate cheltuielile necesare.

În continuare, instanța de apel a dispus și încasarea din contul inculpatului Bardier Ghenadie în beneficiul părții vătămate Danilcic Larisa, toate cheltuielile legate de asistenți juridică, astfel, prin bonul de plată seria XL nr. 083646 din 08.02.2018, s-a atestat că partea vătămată a achitat BAA „Avornic și Partenerii” suma de 5 000 lei, pentru asigurarea asistenței juridice la judecarea cauzei penale în privința lui Bardier Ghenadie în prima instanța.

În ședința Curții de Apel Chișinău, de către avocatul părții vătămate Josanu Dumitru a fost prezentat bonul de plată seria QL nr. 028066 din 25.02.2019, prin care s-a confirmat că partea vătămată a achitat BAA „Avornic și Partenerii” suma de 2500 lei, pentru asigurarea asistenței juridice la judecarea cauzei penale în privința lui Bardier Ghenadie în instanța de apel.

Așa dar, având în vedere că partea vătămată Danilcic Larisa, a suportat cheltuieli legate de asistența juridică, în legătura cu fapta comisă de inculpat, instanța de apel a dispus încasarea sumei de 7500 lei din contul lui Bardier Ghenadie în beneficiul lui Danilcic Larisa.

Referitor la solicitarea acuzatorului de stat, privind încasarea din contul inculpatului Bardier Ghenadie Valeriu a cheltuielilor judiciare în sumă de 320 lei, pentru efectuarea raportului de expertiză judiciară nr. 2546/D din 07.12.2017, instanța de apel a considerat necesar a respinge cerința dată, or, acestea sunt cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, cheltuieli ce sunt trecute în contul statului. Or, obligația pozitivă a statului, în sensul art. 6 par. 2 a CEDO, prin intermediul organelor de urmărire penală și procuraturii de a demonstra în sensul art. art. 24, 56 Cod de procedură penală, vinovăția persoanei, fiindu-le atribuită în sensul art. 96-97 Cod de procedură penală sarcina probațiunii, persoana acuzată de un delict beneficiind de "prezumția nevinovăției", stipulată la art. 8 Cod de procedură penală, fiind liberată de obligația de a-și demonstra nevinovăția.

Astfel, ce ține de cheltuielile privind efectuarea expertizei, instanța de apel a reținut dispoziția art. 142 alin. (1) Cod de procedură penală potrivit căreia, expertiza se dispune în cazurile în care pentru constatarea, clarificarea sau evaluarea circumstanțelor ce pot avea importanță probatorie pentru cauza penală, sunt necesare cunoștințe specializate în domeniul științei (...), de către organul de urmărire penală, procuror (...), la caz fiind cele judiciare și raportul de expertiză judiciară nr. 2546/D din 07.12.2017, în vederea depistării infractorului și încadrării juridice corecte a acțiunilor criminale, care în sensul art. 143 alin.

(1) pct. 2) Cod de procedură penală, sunt obligatorii.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul inculpatului, Croitor Al., prin care, indicând temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, într-un alt complet de judecată.

În motivarea cererii de recurs invocă următoarele argumente:

- nici la etapa urmăririi penale, nici în cadrul judecării cauzei în instanța de judecată, procurorul n-a prezentat probe care ar dovedi că anume inculpatul a săvârșit atacul asupra părții vătămate. Cu atât mai mult nici n-a fost probat scopul de a sustrage bunurile părții vătămate, nici gradul violenței aplicate ca fiind periculoasă pentru viața sau sănătatea persoanei agresate, săvârșit cu aplicarea altor obiecte folosite în calitate de armă, cu cauzarea de daune în proporții considerabile;

- recalificarea faptei inculpatului de la alin. (1) art. 188 CP la alin.(2) art. 188 CP de instanța de apel este arbitrară, fără cercetarea de probe noi în instanța de apel, prin interpretarea eronată a declarațiilor părții vătămate și a martorilor, a adis dubiile în declarațiile acestora la recalificarea faptei inculpatului;

- în cadrul cercetării judecătorești s-a constatat că în procesul depistării și reținerii inculpatului la fața locului nu au fost depistate careva obiecte asemănătoare cu arma, fapt confirmat prin procesul-verbal de cercetare la fața locului din 28.10.2017;

- declarațiile date de partea vătămată la etapa urmăririi penale și în cadrul cercetării judecătorești, diferă. Astfel la momentul întocmirii procesului-verbal de sesizare despre săvârșirea infracțiunii din 28.10.2017, partea vătămată nu a comunicat despre faptul aplicării de către inculpat a armei pentru comiterea infracțiunii. Ulterior, aceasta fiind audiată în calitate de parte vătămată a invocat că inculpatul i-a pus la frunte o armă/brichetă, care se asemana cu arma de foc. Totodată, partea vătămată fiind audiată în cadrul ședinței de judecată, a indicat că inculpatul i-a pus în frunte un obiect din metal, dar nu a comunicat că a perceput obiectul dat ca fiind o armă reală;

- martorul Izbaș Serghei, care a declarat că în timp ce s-a pornit spre casă, l-a sunat un polițist, care l-a rugat din partea inculpatului ca să găsească un pistol de plastic, care de fapt era o brichetă. Organul de urmărire penală a neglijat să probeze existența acestui apel, cine era polițistul, și într-adevăr l-a sunat pe martor, cu rugămintea din partea inculpatului a ascunde corp delict. În cazul în care instanța de apel a recalificat fapta inculpatului, luînd ca bază acesta declarații, în instanța de apel urma să fie audiat acest martor. Declarațiile făcute de acesta nu pot fi puse la baza învinuirii, fiind probă indirectă;

- martorul Morari Nicolai, a declarat că când s-a apropiat partea vătămată, inculpatul nu făcea nimic, era agitat. Partea vătămată i-a arătat anume la inculpat, comunicând că anume el este infractorul. Astfel, acest martor n-a fost la fața locului la momentul atacului, și declarațiile acestuia nu pot sta la baza condamnării. A mai declarat că obiectul pe care inculpatul îl ținea în mână, i s-a părut ca un pistol. Astfel, n-a dat declarații exacte dacă era acel obiect armă, brichetă sau alt obiect. I s-a părut că este un pistol. Necatând la aceasta, a dat declarații exacte că inculpatul avea asupra sa un inel și un ceas. Astfel a văzut obiecte de dimensiuni mult mai mici /inel/ dar nu este explicit în privința unui obiect mult mai mare. Martorul Morari Nicolai n-a fost audiat în instanța de apel, însă declarațiile acestuia au fost puse la baza deciziei de condamnare pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute la alin. (2) art. 188 CP;

- deși instanța de fond la adoptarea sentinței de condamnare a inculpatului în partea ce ține de acuzațiile aduse lor în baza alin. (1) art. 188 CP, s-a bazat în exclusivitate pe declarațiile depuse de către partea vătămată, fără a da o apreciere declarațiilor depuse de către inculpat în coroborare cu cele date de martorii Morari Nicolae și Izbaș Serghei. Instanța de apel a mers și mai departe la încălcarea prezumției de nevinovăție, a rejudecat cauza și a pus la baza condamnării inculpatului în baza alin. (2) art. 188 CP declarațiile martorilor, fără a verifica acestea prin audierea martorilor. Le-a dat o interpretare nouă declarațiilor fără a audia martorii nemijlocit în ședința de judecată;

- instanța l-a condamnat pe inculpat bazându-se în exclusivitate pe declarațiile părții vătămate și raportul de expertiză judiciară nr. 2546/D din 07.12.2017, prin care s-a stabilit vătămarea ușoară a sănătății părții vătămate. Însă, nu s-a făcut o legătură causală între aceste vătămări și persoana inculpatului. Conform declarațiilor părții vătămate în timpul ce inculpatul o lovea cu capul de pământ, iar cu a doua mână a încercat să-i astupe gura, partea vătămată l-a mușcat pe inculpat de mână. Luînd în considerare gravitatea loviturilor aplicate, cum susține partea vătămată, pe mâinile inculpatului urmau să fie urme a loviturilor aplicate, și urmele lăsate de mușcătură. Acuzarea n-a asigurat astfel de probe;

- organul de urmărire penală nu era sigur care infracțiune s-a comis și dacă persoana reținută Bardier Gh. este autorul acesteia. Astfel, inițial organul de urmărire penală a calificat acțiunile inculpatului în baza art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal. Nici partea vătămată n-a declarat organului de poliție despre faptul că atacatorul a folosit un obiect sub forma armei. Ceea ce este straniu, reieșind din declarațiile date în ședința de judecată precum că s-a speriat anume de faptul că atacatorul a amenințat că va folosi arma;

- acuzatorul de stat în cadrul ședinței de judecată nu a prezentat probe pertinente și concludente, care ar confirma că într-adevăr prejudiciul cauzat părții vătămate constituie suma de 1 470 lei, iar ultima în cadrul cercetării judecătorești la fel nu a probat că la momentul săvârșirii infracțiunii portmoneul său valora 1 300 lei.

Pentru încadrarea juridică a faptei potrivit semnului calificativ „cu cauzarea de daune în proporții considerabile”, urmau a fi acumulate suficiente probe care să demonstreze coraportul disproporțional defavorabil pentru victimă, față de starea materială a acesteia și valoarea reală a bunurilor sustrase. Prin urmare, prejudiciului cauzat părții vătămate potrivit rechizitoriului constituie 1 470 lei. Totodată, partea vătămată a comunicat că la momentul comiterii infracțiunii portmoneul costa 1 300 lei, invocând suplimentar că l-a cumpărat din Turcia doi ani în urmă, dar la materialele cauzei nu au fost prezentate careva înscrieri/probe în confirmarea acestei afirmații.

Astfel, nu putem aprecia că valoarea bunurilor sustrase de la partea vătămată, depășește 20% din cuantumul salariului mediu lunar pe economie prognozat, aprobat de Guvern pentru anul în curs la data săvârșirii faptei, adică suma de 1.120 lei, respectiv nu este aplicabilă) agravanta „cu cauzarea de daune în proporții considerabile”.

5.1. La data de 15.10.2019, avocatul inculpatului, Croitor Al., a depus recurs suplimentar, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, invocând că motiv că instanța de apel i-a aplicat inculpatului pedeapsa de 9 ani închisoare cu executare în penitenciar de tip semiînchis, acesta dorește să beneficieze de reducerea prevăzută la art. 385 alin. (5) CPP.

În cadrul executării pedepsei nu va fi posibilă aplicarea reducerii prevăzute la art. 385 alin. (5) CPP, ci doar reducerea prevăzută la art. 473⁴ CPP, care este mai puțin favorabilă, deoarece prevede reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 3 zile de reducere pentru 10 zile de detenție în condiții precare calculate cumulativ.

În cadrul cauzei penale inculpatul s-a aflat în arest preventiv, fiind deținut în Penitenciarul nr. 13 Chișinău.

În perioada detenției s-a ciocnit cu următoarele încălcări ale condițiilor de detenție:

- suprapopularea în instituție, nu se ține cont de standardul minim de 4 m²;
- neasigurarea deținuților din toate blocurile locative cu energie electrică permanent în timpul zilei, ținând cont de specificul spațiilor locative și faptului amplasării celulelor în demisol, implicit pătrunderii insuficiente a luminii naturale; neasigurarea cu inventarul existent în spațiile locative cu paturi adecvate, saltele, perne și cuverturi curate;
- neasigurarea condițiilor igienice și accesul deținuților la spălătoria centralizată a

penitenciarului, pentru a-și spăla lenjeria și hainele. În același timp a întreprinde măsuri organizatorice pentru amenajarea spațiilor adecvate pentru uscarea hainelor;

- necesitatea întreprinderii măsurilor privind construcția unui sistem de ventilare al celulelor;

- necesitatea lucrărilor de reparație în celulele unde rețelele ingineresti sunt deteriorate; înlăturarea mușgaiului de pe pereți; efectuarea reparației cosmetice a pereților cu vopsirea obligatorie a acestora; lipsa lavoarelor în 60 de celule;

- necesitatea asigurării izolării toaletelor în toate celulele;

- necesitatea dotării celulelor cu mobilier necesar - scaune, mese, noptiere; necesitatea reparației blocului sanitar al detașamentului de deservire gospodărească din penitenciar - lavoarele și veceurile;

- necesitatea întreprinderii măsurilor organizatorice pentru interzicerea fumatului în celule;

- necesitatea menținerii stării igienice în boxele de plimbări;

- necesitatea întreprinderii măsurilor de evaluare și reconstrucție capitală a încăperii unde se prepară alimentele, și menținerea permanentă în camerele unde se păstrează alimentele a curățeniei și evitarea apariției mușgaiului.

Acestea încălcări au fost constatate inclusiv în baza: Raportului privind vizita preventivă efectuată la Penitenciarul nr. 13 Chișinău, pe data de 04 ianuarie 2018, întocmit de Consiliul pentru Prevenirea Torturii Mecanismul Național de Prevenire a Torturi.

6. Pe marginea recursurilor declarate au depus referințe:

6.1. Procurorul, care solicită respingerea acestora ca fiind vădit neîntemeiate și lipsite de temeiuri legale.

6.2. Avocatul Josanu Dumitru în numele părții vătămate Danilcic Larisa, care solicită respingerea acestora ca fiind declarative, iar decizia instanței de apel fiind legală și întemeiată.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal decide asupra inadmisibilității recursurilor declarate din următoarele considerente.

Cu referire la recursul declarat de avocatul Croitor Al. în numele inculpatului la data de 26.04.2019:

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă

inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Din analiza textuală a cererii de recurs declarate de apărătorul inculpatului se constată că acesta, făcând trimitere la temeiurile de casare conținute în pct. 6) și 8) din alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel, cu remiterea cauzei la rejudecare, din motiv că aceasta eronat a conchis asupra recalificării acțiunilor inculpatului Bardier Gg. în baza art. 188 alin. (2) lit. e), f) Cod penal. Totodată, invocând și faptul că, procurorul n-a prezentat probe care ar dovedi că anume inculpatul a săvârșit atacul asupra părții vătămate, n-a fost probat scopul de a sustrage bunurile părții vătămate, nici gradul violenței aplicate ca fiind periculoasă pentru viața sau sănătatea persoanei agresate, săvârșit cu aplicarea altor obiecte folosite în calitate de armă, și cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Verificând actele dosarului, raportat la criticele punctate supra, Colegiul penal ajunge la concluzia că erorile semnalate de recurent nu sunt subsecvente cauzei și sunt invocate neîntemeiat de titular, întrucât instanța ierarhic inferioară a adoptat o soluție legală și corectă, atât în partea ce ține de încadrarea juridică a faptei infracționale comise de inculpat, cât și privitor la soluția de condamnare în privința acestuia în temeiul art. 188 alin. (2) lit. e), f) Cod penal la 9 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Cu toate că, apărătorul face trimitere la eroarea de drept din pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, pledând că instanța de apel a admis o eroare gravă de fapt care i-a afectat soluția, prin aceea că la caz nu au fost prezentate probe care ar dovedi existența obiectului folosit în calitate de armă și eronat a indicat precum că partea vătămată ar fi suportat un prejudiciu considerabil, totuși Colegiul consideră declarative aceste afirmații. În acest sens, relevând că, potrivit art. 6 pct. 11¹⁾ Cod de procedură penală, eroarea gravă de fapt presupune stabilirea eronată a faptelor, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerare a probelor care le confirmau sau prin denaturarea conținutului acestora. Eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor.

Prin alte cuvinte, eroarea gravă de fapt nu se referă la aspectele procesuale și nu privește dreptul de apreciere a probelor, ci discrepanța dintre cele reținute de instanță și conținutul real al materialului probator acumulat, prin ignorarea unor aspecte evidente ce au avut drept consecință pronunțarea altei soluții decât cea pe care probatoriul administrat îl susține.

În cauza deferită judecății, o atare eroare de drept nu a fost admisă la etapele precedente de judecare a cauzei de către instanța de apel. Întrucât, potrivit declarațiilor date de partea vătămată, aceasta a menționat că *inculpatul a apucat-o de păr și cu altă mână i-a pus în frunte un obiect din metal, solicitând bani cu cuvinte necenzurate. (...) . Inculpatul a luat banii din scurtă și încă odată a lovit-o cu piciorul în regiunea bazinului și a fugit, potrivit declarațiilor martorului Morari Nicolai, acesta a menționat că „...în timp ce se afla în parc de acesta s-a apropiat o doamnă pe nume Larisa, care l-a rugat să cheme poliția, comunicându-i că a fost atacată de o persoană, care i-a furat portmoneul. Aceasta a indicat în adresa unei persoane de gen masculin, comunicând că anume el a atacat-o, persoana dată se afla la o distanță de aproximativ 10 metri vizual. A apelat la poliție, unde a comunicat tot ce i-a spus doamna, după care i-a transmis receptorul părții vătămate. În timpul discuției, persoana pe care a indicat-o doamna a început să se apropie de acesta. Când el s-a apropiat l-a întrebat de ce a procedat așa, la ce acesta i-a răspuns cu cuvinte necenzurate, l-a amenințat cu aplicarea forței. În timpul discuției cu Bardier Ghenadie, a atras atenția că ținea ceva în mână după spate. Bardier Ghenadie a încercat să se apropie de el. Această situație cu amenințări a durat aproximativ 2-3 minute. După care a observat că Bardier Ghenadie a scos ceva din spate și cu altă mână a încercat să-l apuce. A apreciat acest lucrul ca un risc de a fi atacat, și a aplicat în privința lui Bardier Ghenadie spray lacrimogen. După aceasta a observat în mână un obiect, care i s-a părut ca un pistol, iar potrivit declarațiilor martorului Izbaș Serghei, acesta a relatat că în acea zi, în timp ce au servit băuturi alcoolice, Bardier Ghenadie avea asupra sa pistolul-brichetă în buzunar, dar aceasta era fără gaz, el scotea din buzunar acea brichetă și o ținea în mână.*

Astfel, în circumstanțele menționate, Colegiul penal menționează că, instanța de apel corect a conchis, că prin declarațiile, atât ale părții vătămate Danilic Larisa, precum și a martorilor Morari Nicolai și Izbaș Serghei s-a confirmat cu certitudine că inculpatul Bardier Ghenadie, fiind în stare de ebrietate, în seara zilei de 28.10.2017, avea la el obiectul pe care la folosit în calitate de armă în momentul comiterii atacului tâlhăresc, anume bricheta în formă de pistol.

De asemenea, a fost confirmată cauzarea de daune în proporții considerabile, deoarece bunul sustras de la partea vătămată, anume portmoneu cu carduri bancare și

bani, constituie pentru ultima o daună materială considerabilă, având în vedere că ultima este pensionară și în afară de pensia pentru limita de vârstă, nu mai dispune de alte venituri, mai mult ca atât, deși în cadrul urmăririi penale, acesta la depune plângerii la poliție a estimat portmoneul în suma de 1300 lei, în cadrul ședinței instanței de apel, partea vătămată a menționat are o pensie doar în mărime de 4 000 lei, alte venituri nu are.

Astfel, instanța de recurs menționează că în speță, a fost dovedită integral prezența în acțiunile inculpatului, atât a laturii obiective, cât și a laturii subiective a infracțiunii incriminate prin rechizitoriu, or, acesta a sustras în mod deschis bunurile părții vătămate, cu aplicarea violenței periculoase pentru viața și sănătatea persoanei agresate și de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violenței, săvârșită cu aplicarea armei sau altor obiecte folosite în calitate de armă, cu cauzarea de daune în proporții considerabile, anume în scop de cupiditate.

Prin urmare, opozabil poziției susținute de recurent, Colegiul penal specifică că judecând apelul instanța a adoptat o soluție corectă, legală și întemeiată în această parte. Așa cum rezultă din textul deciziei atacate, instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu prevederile art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală și aceasta cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus, la caz, la soluția notată în *pct. 4* din prezenta hotărâre.

De asemenea, instanța de recurs nu vede necesitatea de a dezbate, prin alte argumente, toate alegațiile din cererea de recurs a apărătorului, deoarece careva temeiuri de casare *ex officio* Colegiul nu a stabilit.

În acest sens, se relevă că, potrivit art. 384 alin. (3), 410 alin. (1), 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, a îndeplinit obligația legală de a supune verificării legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, drept urmare decizia instanței de apel cuprinde raționamente, care au dus la respingerea apelurilor declarate de inculpat și avocatul acestuia, ca nefondate, precum și motivele adoptării unei atare soluții.

Cele consemnate supra, evidențiază o dată în plus că instanța de apel a acordat o atenție sporită materialelor acestei cauze, înlăturând justificat și prin argumente temeinice versiunea părții apărării privind lipsa în acțiunile inculpatului a elementelor infracțiuni de *tâihărie*.

Instanța de recurs se raliază argumentelor expuse în decizia contestată, totodată, notând că, potrivit jurisprudenței constante a CtEDO se admite însușirea concluziilor

instanțelor ierarhic inferioare de către instanțele ierarhic superioare, în cazul când constatările acestora sunt fundamentate în fapt și în drept, fiind amplu prezentate în hotărârile atacate, constatându-se că la administrarea probelor nu au fost încălcate drepturile și libertățile constituționale ale participanților la proces, iar probele puse la baza hotărârilor nu conțin erori procesuale ce ar putea influența autenticitatea concluziilor formulate de instanțe.

În partea stabilirii pedepsei, instanța de recurs susține că cuantumul acesteia este proporțional faptei comise de inculpat, iar careva temeiuri de a interveni în această parte în decizia recurată nu s-au stabilit.

Prin urmare, Colegiul penal conchide că motivele invocate în recursul ordinar declarat de către avocatul Croitor Al. în numele inculpatului Bardier Gh., țin de aprecierea probelor, iar temeiurile indicate de acesta nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei adoptate pe caz și potrivit legii, se impune inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

Cu referire la recursul declarat de avocatul Croitor Al. în numele inculpatului la data de 07.08.2019:

În conformitate cu prevederile art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

După cum rezultă din materialele dosarului, cauza penală a fost judecată în ordine de apel cu participarea procurorului, părții vătămate, inculpatului și avocatului acestuia, Croitor Al., dispozitivul deciziei fiind pronunțat la 27 februarie 2019, iar decizia motivată, potrivit procesului verbal al ședinței de judecată (f.d. 105, vol. II), la 27 martie 2019 în prezența procurorului. Conform scrisorii anexate la materialele cauzei (f.d. 134, vol. II), la 27 martie 2019, copia deciziei integrale a fost expediată tuturor participanților la proces, inclusiv inculpatului și avocatului acestuia.

Prin urmare, aceste momente certifică faptul că termenul de 30 de zile de contestare cu recurs ordinar al deciziei instanței de apel stabilit de art. 422 Cod de procedură penală, nu a fost respectat, deoarece recursul ordinar suplimentar a fost depus de către avocat abia la 15 octombrie 2019, prin urmare, Colegiul penal consideră că recursul a fost depus peste termen, or termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca fiind declarat peste termen, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede

posibilitatea de repunere în termen a recursului.

În atare împrejurări, termenul de declarare a recursului împotriva deciziei instanței de apel a expirat la 30 aprilie 2019.

În această ordine de idei, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție consideră, că recursul ordinar suplimentar declarat de către avocatul Croitor Al. în numele inculpatului Bardier Gh., este inadmisibil, ca fiind declarat peste termen.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 2) și 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat la data de 26.04.2019 de către avocatul Croitor Alexei în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 februarie 2019, în cauza penală privindu-l pe **Bardier Ghenadie Xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat la data de 15.10.2019 de către avocatul Croitor Alexei în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 februarie 2019, în cauza penală privindu-l pe **Bardier Ghenadie Xxxxx**, fiind depus peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la **14 noiembrie 2019**.

Președinte:

Diaconu Iurie

Judecători:

Guzun Ion

Catan Liliana